

Mikä on tutkimusklubi?

Tässä ohjeessa tutkimusklubilla tarkoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten säännöllisiä tapaamisia, joissa käsitellään laadukasta tutkimusnäyttöä. Tapaamiset ovat etukäteen suunniteltuja ja tavoitteellisia kokoontumisia.

Tutkimusklubitoiminnan on todettu edistävän esimerkiksi osallistujien **taitoa lukea ja arvioida tutkittua tietoa kriittisesti**¹⁻⁶, **näyttöön perustuvaa toimintaa**^{1,5-10} ja **tutkimustiedon käyttöä omassa työssä**^{1,4-7,9,11}, **ammattillista kasvua**^{1,3-5,9-13}, **innostusta hoitotyön kehittämiseen**⁵ sekä osallistujien välistä **yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä**^{5-8,11-14}.

Tässä ohjeessa käsitellään tutkimusklubin suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa huomioon otettavia asioita.

Tutkimusklubissa käsiteltävät aineistot

Suosittellemme käyttämään tutkimusklubin materiaalina ensisijaisesti ajantasaisia kansallisia hoitosuosituksia ja muita näyttöön perustuvia suosituksia, kansainvälisiä hoitosuosituksia sekä järjestelmällisiä katsauksia tai järjestelmällisten katsausten pohjalta laadittuja tiivistelmiä.

Järjestelmälliset katsaukset ja hoitosuositukset ovat järjestelmällisesti koottua ja kriittisesti arvioitua tutkimusnäyttöä, ja siten kunkin aiheen parasta saatavilla olevaa tietoa. Henkilökohtaisen ammatillisen kehittymisen tukena voidaan hyödyntää tarvittaessa laadukkaiksi arvioituja yksittäisiä tutkimuksia. Tällöin tulee tiedostaa, että yksittäiset tutkimukset eivät lähtökohtaisesti edusta näyttöä kokonaisuudessaan, eikä niiden pohjalta voida esittää vahvoja johtopäätöksiä.

Kansalliset hoitosuosituks

- ❖ **Hotus:** <https://hotus.fi> > Hoitosuosituks
- ❖ **Käypä hoito (Duodecim):** www.kaypahoito.fi > Suositukset

Muut kansalliset näyttöön perustuvat suositukset

- ❖ **THL:** <https://thl.fi>
- ❖ **UKK-instituutti:** <https://ukkinstituutti.fi>

Kansainväliset hoitosuosituks

- ❖ **Guidelines International Network (GIN):**
<https://guidelines.ebmportal.com/>
- ❖ **The Registered Nurses' Association of Ontario (RNAO):**
<https://rnao.ca/> > BGP & BPSO > Best Practice Guidelines
- ❖ **National Institute for Health and Care Excellence (NICE):**
www.nice.org.uk > Guidance

Järjestelmälliset katsaukset

- ❖ **Joanna Briggs Institute (JBI):** <http://jbi.global>
 - *JBI Evidence Synthesis –lehti*
- ❖ **Cochrane:** www.cochranelibrary.com
- ❖ **Campbell Collaboration:** www.campbellcollaboration.org

Järjestelmällisten katsausten tiivistelmät

- ❖ **Hotus Näyttövinkit®:** <https://hotus.fi> > Näyttövinkit > Julkaistut
- ❖ **Cochrane Finland - Kuukauden Cochrane:**
<https://finland.cochrane.org/fi>
- ❖ **JBI Best Practice Features:** <https://jbi.global/jbi-best-practice/features>

Tutkimusklubi voidaan järjestää

- ❖ moniammatillisena^{3,8-10,15} tai tietyssä ammattiryhmässä^{4,12},
- ❖ organisaation sisäisenä^{8,12} tai eri organisaatioiden välisenä¹¹,
- ❖ kansallisena¹¹ tai kansainvälisenä^{2,13} toimintana,
- ❖ kasvokkain tapaamisena¹², etäyhteydellä, verkkopohjaisella alustalla tai näiden yhdistelmänä^{1,2,13}.
 - Etäyhteydellä toteutettavassa tutkimusklubissa erityisesti huomioitavia seikkoja, ks. esim. ^{1,14,16}.

Tutkimusklubin on tärkeää olla suunniteltu ja selkeä

Tutkimusklubilla on suositeltavaa olla selkeä rakenne, joka pysyy samana aiheesta riippumatta. Lisäksi tutkimusklubi kannattaa järjestää säännöllisesti samassa paikassa ja aikataulussa.^{5,6,9-11,15}

Tutkimusklubin järjestämisessä huomioitavaa:

- ❖ **järjestämistiheys suhteutetaan käytettävissä oleviin resursseihin ja tavoitteisiin**
- ❖ **ajankohta ja järjestelyt pyritään sovittamaan osaksi normaalia toimintaa**^{5,12,14}.
- ❖ **osallistuminen tehdään mahdollisimman helpoksi:**
 - Varmistetaan tuki osallistumiselle organisaatiotasolla, esimerkiksi rauhoittamalla tutkimusklubin ajankohta mahdollisuuksien mukaan muulta toiminnalta^{9,11,15}.
 - Johtajat toimivat aktiivisina osallistumisen mahdollistajina, esimerkiksi työvuorosuunnittelulla ja osallistumiseen kannustamalla^{2,5,6}.
 - Hyödynnetään osallistumismahdollisuuksia monipuolisesti, esimerkiksi etäyhteydellä^{1,14}.
 - Pidetään ilmoittautumisen kynnys matalana, esimerkiksi sähköisellä ilmoittautumisella¹⁴.
- ❖ **tutkimusklubista ja aiheena olevasta materiaalista tiedotetaan hyvissä ajoin niin, että osallistujilla on riittävästi aikaa tutustua materiaaliin**^{3,5,6,9,12}.
 - Tutkimusklubin aiheen ja käsiteltävän materiaalin tulisi olla tiedossa ja osallistujien saatavilla vähintään **1–2 viikkoa** ennen tutkimusklubin ajankohtaa^{2,3,5-7,9,10,15,16}.

Tutkimusklubin materiaalin valinnassa huomioitavaa:

- ❖ **valittu kysymys ja siihen vastaava materiaali kohdentuvat arjessa ajankohtaiseen ja osallistujien kannalta relevanttiin kehittämistarpeeseen tai tunnistettuun ongelmaan^{3,5,6,9-12,14,15}.**
- ❖ **materiaalin laatu arvioidaan luotettavia laadunarviointikriteereitä käyttäen^{3,5,6,9,10,15} ja varmistetaan kuinka vahvoja johtopäätöksiä materiaalin pohjalta voidaan tehdä⁶. Esimerkiksi:**
 - JBI:n tarkistuslistat järjestelmällisille katsauksille ja yksittäistutkimuksille ovat saatavilla suomeksi: <https://hotus.fi> > Tutkimusnäyttö käyttöön > Tutkimusten arviointikriteeristöt (JBI)
 - Hoitosuosituksen arviointiin tarkoitettu AGREE II -kriteeristö on saatavilla: www.agreetrust.org > AGREE tools
 - Luotettavien kansallisten toimijoiden (esim. Hotus, Käypä hoito, THL) suosituksissa ja sellaisissa näytön tiivistelmissä, joissa alkuperäismateriaali on luotettavalla kriteeristöllä jo arvioitu laadukkaaksi (esim. Hotus Näyttövinkit), laadunarviointia ei tarvitse erikseen toteuttaa.
- ❖ **materiaali on tutkimusklubin käytettävissä^{5,6,16} ja mahdolliset rajoitukset esimerkiksi materiaalien eteenpäin jakamisesta on huomioitu.**

Esimerkkejä tutkimusklubiin osallistumista aktivoivista tekijöistä

- ❖ vapaaehtoisuus²
- ❖ ennalta suunniteltu ja tiedotettu aihe- ja esittelijäaika¹⁵
- ❖ osallistujien yhdenvertaisuus ja aktiiviseen osallistumiseen kannustaminen^{5,6,16}
- ❖ tarjoilut^{3,8,10}, esimerkiksi mahdollisuuksien mukaan lounaan tarjoaminen tutkimusklubin yhteydessä⁸
- ❖ tutkimusklubin liittäminen urakehitykseen ja organisaation koulutus- ja tutkimusohjelmaan^{2,5-7}
- ❖ sähköpostimuistutukset¹⁵

- ❖ **Tutkimusklubilla tulee olla nimetyt järjestäjät, kuten tapaamisten puheenjohtaja ja materiaalien esittelijä^{3,5,6,9,10,14}, joilla tulee olla sekä tutkimuksellista että kliinisen työn osaamista^{3,5,6,9-11,14-16}. Lisäksi järjestäjillä on hyvä olla osaamista ryhmätyöskentelyn ohjaamiseen¹⁷.**
- ❖ **Järjestäjien tehtävänä on**
 - tutkimusklubin tavoitteiden laatiminen^{5,9-11}
 - materiaalien valinta tai valinnassa tukeminen sekä tarvittaessa laadunarviointi^{5,11,14}
 - osallistujien tukeminen^{9-11,15}
 - toiminnan kehittäminen^{3,5,6}
- ❖ **Esittelijän tehtävänä on esitellä käsiteltävä materiaali.**
 - Materiaalin esittelijänä voi toimia tutkimusklubin puheenjohtaja tai erillinen henkilö.
 - Erillinen esittelijä voi helpottaa tutkimusklubin toteutusta, kun puheenjohtaja ja esittelijä voivat keskittyä omiin rooleihinsa¹⁴.
- ❖ **Puheenjohtaja johtaa ja aikatauluttaa tapahtumaa sekä edistää keskustelua^{3,5,6,9,10,14}.**
 - Keskustelua käydään muun muassa materiaalin menetelmällisestä laadusta ja sisällöstä^{3,5,6} sekä tutkimustuloksiin perustuvien johtopäätösten varmuudesta ja niiden sovellettavuudesta organisaation, yksikön ja/tai yksilön toimintaan^{5,6,10}.
 - Erityisesti keskusteluun sisällön sovellettavuudesta omaan toimintayksikköön sekä käyttöönoton mahdollisuuksista on tärkeää varata riittävästi aikaa¹⁵.

Esimerkkiaikataulu tutkimusklubille^{3,5,6,9,10,15}:

Tunnin mittainen tapaaminen kerran kuussa sisältäen materiaalin esittämisen (15 minuuttia) ja yhteisen keskustelun (45 minuuttia).

- ❖ **Tutkimusklubin ilmapiirin on tärkeää olla avoin, positiivinen ja vuorovaikutteinen**^{3,5,6,9,10}.
 - Osallistujille on hyvä tarjota mahdollisuus tutustua toisiinsa ja siten vahvistaa avointa keskusteluilmapiiriä tukevaa turvallisuuden tunnetta¹¹.
 - Ilmapiirin vahvistaminen ja vuorovaikutteisuuden tukeminen on ensisijaisesti tutkimusklubin järjestäjien vastuulla, mutta jokainen osallistuja voi vaikuttaa ilmapiiriin positiivisesti osallistumalla keskusteluun aktiivisesti ja muut osallistujat huomioiden.
- ❖ **Keskustelua helpottaa materiaalin näkyvillä pitäminen tutkimusklubin aikana**^{5,6,16}.
- ❖ **Materiaalista esitellään tutkimusklubin kannalta keskeiset sisällöt**^{3,5,9,10} ja ohjataan osallistujia pohtimaan materiaalin hyödynnettävyyttä oman yksikön toiminnassa sekä mahdollisuuksia tiedon käytäntöön viemiselle.

Esimerkki Hotus-hoitosuosituksen käsittelystä tutkimusklubissa:

Hoitosuosituksesta esitellään tutkimusklubissa:

1) otsikko, 2) tarkoitus ja tavoite sekä rajaukset, 3) hoitosuosituksen laatineen työryhmän kokoonpano, 4) laadintaprosessin kuvaus sekä 5) suosituksen sisältöalueet ja suosituslauseet

Näiden pohjalta käydään keskustelua suosituksen sovellettavuudesta omassa työyhteisössä ja pohditaan käytännön esimerkkejä suosituksen käyttöönotosta.

- Laadintaprosessia esittävä kuvio on saatavilla:
<https://hotus.fi> > Hoitosuositukset > Laadinta

- ❖ **Tutkimusklubista on suositeltavaa tehdä kooste kaikkien työntekijöiden saataville**^{5,6,8}.
 - Kooste voi olla esimerkiksi kirjallinen tiivistelmä tai tallenne.
 - Organisaatiossa valitaan sopiva paikka koosteen jakamiselle työyhteisössä, esimerkiksi sähköpostitse⁸ tai organisaation intranetsivuille, jonne kaikilla työntekijöillä on pääsy⁵.

Arviointivaiheessa huomioitavaa

- ❖ **Tutkimusklubin arviointia tulee toteuttaa ajantasaisesti keräämällä palautetta osallistujilta suunnitellusti ja säännöllisesti**^{3,5,6,14}.
 - Palautetta on hyvä kerätä sekä yleisesti tutkimusklubitoiminnasta, että yksittäisten tapaamisten sisällöistä ja toteutuksesta¹⁴.
- ❖ **Lisäksi on tärkeää arvioida, miten tutkimusklubille asetetut tavoitteet on onnistuttu saavuttamaan.**

Näyttöön perustuvan toiminnan (NPT) toteutuminen sosiaali- ja terveydenhuollossa edellyttää suunnitelmallista, organisaatiolähtöistä toiminnan kehittämistä. Toiminnan tulee pohjautua näyttöön perustuviin, kansallisesti yhtenäisiin ja vakiintuneisiin käytäntöihin. Vastuu tutkimusnäytön etsimisestä ja NPT:n toteuttamisesta ei ole yksittäisellä terveydenhuollon ammattilaisella, vaan NPT on kaikkien yhteinen tavoite ja toimintatapa, joka suunnitellaan ja mahdollistetaan organisaatio- ja johtotasolta.¹⁸

Tutkimusklubitoimintaa voidaan toteuttaa yhtenä tukimuotona tämän tavoitteen saavuttamisessa. Lisäksi sitä voidaan käyttää menetelmänä esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden koulutuksissa^{19,20}.

Tämä Hotus-ohje korvaa Näyttövinkin® 6/2019: Mitä tutkimusklubin järjestämisessä tulee huomioida?

Ohjeen laadinnassa mukana olleet asiantuntijat

Toni Haapa, sh (AMK), TtT, dosentti, tutkimusylihoitaja
HUS Helsingin yliopistollinen sairaala, Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskus

Annukka Tuomikoski, TtT, dosentti, asiantuntijaylihoitaja
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Hoitotyön tutkimussäätiö sr

Silja-Elisa Eskolin, tutkija, Mira Palonen, erikoistutkija, Heidi Parisod, tutkimusjohtaja

Vuoden 2019 Näyttövinkin® laatijat

Saija Ylimäki, Annukka Tuomikoski, Jonna Juntunen, Kristiina Heikkilä

1. **Aweid B, Haider Z, Wehbe M, Hunter A.** Educational benefits of the online journal club: A systematic review. *Medical Teacher* 2022; 44: 57-62. DOI: 10.1080/0142159X.2021.1963424.
2. **Bolderston A, Watson J, Woznitza N, Westerink A, Di Prospero L, Currie G, Beardmore C, Hewis J.** Twitter journal clubs and continuing professional development: An analysis of a #MedRadJClub tweet chat. *Radiography* 2018; 24: 3-8. DOI: 10.1016/j.radi.2017.09.005.
3. **Carta T, Gawaziuk JP, Cristall N, Forbes L, Logsetty S.** Evaluation of a multidisciplinary burn care journal club: Lessons learned. *Burns* 2018; 44: 560-565. DOI: 10.1016/j.burns.2017.10.017.
4. **de Beer J, Alसानا E, Barrios J, Brnawi S, Barayan W, Beheri W, Heaphy EL.** Clinical nurses' perceived educational value of nursing journal clubs. *BMC Nursing* 2025; 24: 1266-9. DOI: 10.1186/s12912-025-03907-y.
5. **Häggman-Laitila A, Mattila L-R, Melender H-L.** A systematic review of journal clubs for nurses. *Worldviews on Evidence-Based Nursing* 2016; 13: 163-171. DOI: 10.1111/wvn.12131.
6. **Valizadeh L, Zamanzadeh V, Alizadeh S, Namadi Vosoughi M.** Promoting evidence-based nursing through journal clubs: an integrative review. *Journal of Research in Nursing* 2022; 27: 606-620. DOI: 10.1177/17449871211022799.
7. **Hassan N, Alomari AMA, Singh K, Kunjavara J, Joy GV, Mannethodi K, Al Lenjawi B.** The nurses perceived educational values and experience of journal club activities - A cross-sectional study in Qatar. *Journal of Education and Health Promotion* 2023; 12. DOI: 10.4103/jehp.jehp_456_23.
8. **Im DS, Brelje A, Raghunandan C, Stchur L, Lyden A, Hong A, Bornheimer LA.** Clinical confidence, certification, and connectedness: Impact of a journal club for inpatient psychiatry faculty. *Journal of Medical Education and Curricular Development* 2025; 12. DOI: 10.1177/23821205241310846.
9. **Wenke R, Wiseman J, Brandenburg C, Stehlik P, Hughes I, Richards K, Mickan S.** Long term tailored implementation of structured "TREAT" journal clubs in allied health: a hybrid effectiveness-implementation study. *BMC Medical Education* 2022; 22: 307-10. DOI: 10.1186/s12909-022-03333-7.
10. **Wenke RJ, Thomas R, Hughes I, Mickan S.** The effectiveness and feasibility of TREAT (Tailoring Research Evidence and Theory) journal clubs in allied health: a randomised controlled trial. *BMC Medical Education* 2018; 18: 104-14. DOI: 10.1186/s12909-018-1198-y.
11. **Murphy L, Doody O, Russell M, Sheridan J, Hegarty O, Sloane AM, Dunworth T, Synnott M, Walsh P, Graham M.** Reflections and lessons learned from a journal and research club in advanced mental health nursing practice. *Archives of Psychiatric Nursing* 2025; 57: 151910. DOI: 10.1016/j.apnu.2025.151910.
12. **Beck M, Simoný C, Bergenholtz H, Hwiid Klausen S.** Professional consciousness and pride facilitate evidence-based practice—The meaning of participating in a journal club based on clinical practice reflection. *Nursing Open* 2020; 7: 690-699. DOI: 10.1002/nop2.440.
13. **Bolderston A, Meeking K, Snaith B, Watson J, Westerink A, Woznitza N.** Five years of #MedRadJClub: An impact evaluation of an established twitter journal club. *Journal of Medical Radiation Sciences* 2022; 69: 165-173. DOI: 10.1002/jmrs.569.
14. **Eusuf D, Shelton C.** Establishing and sustaining an effective journal club. *BJA Education* 2022; 22: 40-42. DOI: 10.1016/j.bjae.2021.11.001.
15. **Wenke R, Wiseman J, Stehlik P, Brandenburg C, Richards K, Mickan S.** What do clinicians perceive as the effective implementation strategies for TREAT journal clubs? A qualitative study. *BMC Medical Education* 2025; 25: 427-12. DOI: 10.1186/s12909-025-06929-x.
16. **Rodriguez C, Victor C, Leonardi N, Sulo S, Littlejohn G.** Barriers to participation in an online nursing journal club at a community teaching hospital. *The Journal of Continuing Education in Nursing* 2016; 47: 536-542. DOI: 10.3928/00220124-20161115-05.
17. **Faebo Larsen R, Moesgård Ravnholt M, Hølge-Hazelton B.** Establishing a course in how to facilitate journal clubs: Opportunities and barriers. *Nordic Journal of Nursing Research* 2015; 35: 29-37. DOI: 10.1177/0107408314560322.
18. **Hotus. 2024.** Näyttöön perustuvien yhtenäisten hoitotyön käytäntöjen kehittäminen ja käyttöönotto. Käsikirja FinYHKÄ-toimintamallin™ käyttöön. Hotus-käsikirja 2/2024. Kirjoittajat: Holopainen A, Siltanen H, Parisod H. Hoitotyön tutkimussäätiö. Saatavilla: www.hotus.fi.
19. **Bello JO, Grant P.** A systematic review of the effectiveness of journal clubs in undergraduate medicine. *Canadian Medical Education Journal* 2023; 14: 35-46. DOI: 10.36834/cmej.72758.
20. **Johnson BR, Logan LD, Darley A, Stone RH, Smith SE, Osae SP, Thomas IS, Watts MT, Welch LH.** A scoping review for debate-style journal clubs in health professional education. *American Journal of Pharmaceutical Education* 2023; 87: 100064. DOI: 10.1016/j.ajpe.2023.100064.